

Representantforslag om et krafttak mot lærermangel i skolen - Dokument 8:85 S (2020-2021)

Creo–forbundet for kunst og kultur er Norges største kunstnerorganisasjon med nesten 10.000 medlemmer. Creos medlemmer arbeider innenfor alle deler av kulturlivet; Noen er artister, noen er utøvende musikere i et band, i et ensemble, i en kirke eller i et orkester. Noen er pedagoger eller underviser i musikk eller andre kunsthøgskolefag i grunnskolen, på videregående skoler, i private og kommunale kulturskoler, ved en høyskole eller et universitet. Noen er låtskrivere eller komponister eller begge deler. Noen danser ballett eller moderne dans, noen jobber med lyd og lys eller gjør andre ting «bak scenen» og noen er scenografer, kostymedesignere eller musikkterapeuter.

Forslagsstillerne fra Arbeiderpartiet, Senterpartiet og Sosialistisk Venstreparti mener det trengs en mer kraftfull satsing på kvalifiserte lærere over hele landet. Forslagsstillerne viser til at det viktigste for barns læring er at de møter en kvalifisert lærer med lærerutdanning.

Dette er Creo fullt og helt enige i. Læreren og dennes kompetanse er kanskje den viktigste enkeltfaktoren for en god undervisning og for gode resultater, både i det enkelte fag og for det totale læringsutbyttet.

I dag er det dessverre slik at alt for mange lærere er uten, eller med for lav, kompetanse i de praktiske og estetiske fagene. To av fem lærere som underviser i musikk på grunnskolen har ingen faglig fordypning målt i studiepoeng. Bare en av fire musikkklærere har kompetanse i faget tilsvarende 60 studiepoeng (ett års utdanning) eller mer. Bare en av fem lærere i kunst og håndverk har minst 60 studiepoeng i sitt fag, og nesten halvparten har ingen fordypning i faget.

Å praktisk mestre uttrykksformer som litteratur, musikk, drama, multimedia, foto, film, språk, dans og design forsterker elevenes evne til å kommunisere sine faglige ferdigheter, fantasi, kreativitet og forståelse, og bidrar til en kunnskapsbygging som tar utgangspunkt i elevenes egenart og mestring.

Elever som får erfare mestring vil oppleve en langt større læringsmotivasjon og selvtillit til å gå løs på vanskelige utfordringer, skolen må derfor vektlegge fag som fremmer dette i grunnopplæringen. Den praktisk-estetiske opplæringens plass i skolen må styrkes og skolen må vektlegge kulturell kompetanse som et viktig verktøy for utviklingen av elevens kritiske sans og nysgjerrige kreativitet.

Et bidrag til å styrke kompetansen i estetiske fag i grunnskolen er å benytte den kompetansen til kommunenes kulturskolelærere. En kulturskolelærer har typisk bakgrunn fra eget kunsthøgskolefag og egen kunsthøgskolelig utdanning. De fleste har i dag også bakgrunn fra sin tid som elev ved en kulturskole. Dette betyr at de aller fleste har bedrevet sitt fag siden tidlig i barneårene. De aller fleste utøver også sitt fag utenfor kulturskolehverdagen, enten som profesjonelle kunstnere eller som viktige bidragsytere i det lokale, frivillige kulturlivet.

Læreplanverket for grunnskolen appellerer til et samarbeid mellom grunnskolene og kulturskolen i fagene musikk og i kunst og håndverk. Kulturskolens lærere kan være en viktig

ressurs for grunnskolenes undervisning gjennom f. eks. felles prosjekter og bidra til å styrke kunst- og kulturoplæringen i grunnskolen.

Dette har mange positive aspekter: Vi får flere meget kompetente musikk lærere og kunst- og håndverks lærere i grunnskolen, samarbeidet mellom kulturskole og grunnskole blir bedre og tettere, disse kulturskole lærerne har ofte også tett kontakt med det lokale kulturlivet og kan være et «kulturelt lim» i lokalsamfunnet, kulturskole lærerne kan få større stillinger – gjerne fulltidsstillinger – og det blir en større helhet over den kulturelle og musikalske opplæringen.

Lærere i dagens grunnskole bør ha høy og relevant fagkompetanse. I dag stilles det i varierende grad kompetansekrav til disse yrkesutøverne. En bekymringsfull andel av lærerne som underviser i estetiske fag i dag har ingen faglig fordypning i fagene. For å inkludere alle elever i kunstfagene er det også behov for faglærere som har kompetanse på å tilpasse undervisningen for alle gjennom å ta i bruk ny teknologi og metodikk.

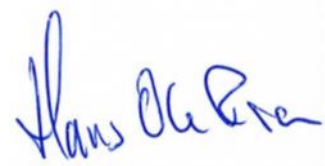
Det må derfor innføres kompetansekrav for undervisning i kunst og håndverk og i musikk for lærere som underviser i de estetiske fagene. Kravet må være minst 30 studiepoeng på barnetrinnet og minst 60 studiepoeng på ungdomstrinnet. Hver lærerutdanningsinstitusjon må styrke sin kompetanse og tilbud innen estetiske fag, og gi studentene verktøy og kunnskap som setter dem i stand til å inkludere alle elevene. Alle studenter i grunnskole lærerutdanningene må bli kjent med hvordan de kan arbeide med estetiske læreprosesser i alle fag, og hvilke muligheter som gis med kulturskolen og den kulturelle skolesekken.

Det finnes over 4.000 kulturskole lærere rundt om i de norske kommunene. Disse kan bli en betydelig ressurs i arbeidet med å øke andelen lærere med kompetanse i de praktisk-estetiske fagene. Det må derfor etableres tilbud om relevante PPU-utdanninger for kulturskole lærere, som gjør dem kvalifisert til å undervise i grunnskolen, og det må avsettes midler til slike etter- og videreutdanningstilbud.

Dyktige og kompetente kunstfaglærere er en forutsetning for vårt framtidige kulturliv, det fortjener både den profesjonelle og den frivillige kultursektoren, og det fortjener så absolutt våre barn og unge.

Vi i Creo har utarbeidet en egen strategi – Kunstfaglærerløftet – som går i dybden på dette. Den er oversendt komiteen i egen epost

Med vennlig hilsen

Hans Ole Rian
Forbundsleder
Creo – forbundet for kunst og kultur